

20 jul 2023 -15:26

Optimalisatie van de federale strategische voorraad in het kader van gezondheids crisissen

Om aan de urgente vraag naar medisch materiaal tijdens de COVID-19 pandemie een antwoord te bieden, heeft ons land sinds 2020 een ruime strategische voorraad aangelegd van geneesmiddelen, vaccins, medische hulpmiddelen, testmateriaal en persoonlijke beschermingsmiddelen zoals mondklappers. De FOD Volksgezondheid zorgt voor de opslag en het beheer ervan. De voorraad kan worden gebruikt om zorgverleners en instellingen te bevoorraden in tijden van nood of tekorten tijdens gezondheids crisissen in België en in andere landen. Zo leverde België diverse geneesmiddelen aan Oekraïne en konden we ook Turkije helpen na de aardbeving in het kader van onze internationale solidariteit.

Vele aankopen werden de afgelopen jaren gedaan op een moment dat niemand wist wat het verloop zou zijn van de Covid-pandemie en er op de markt schaarste heerste. Zeker in het begin van 2020 waren er bijna geen mondklappers, geneesmiddelen of medische hulpmiddelen te vinden. Hierdoor zijn in en na de eerste coronagolf (vooral in Q2 2020) veel aankopen gedaan (men kocht wat men kon) om zoveel mogelijk middelen in te slaan voor de komende golven die ons land te wachten stond.

Ook voor de COVID-vaccins was er veel onzekerheid over welke van de vaccins die in ontwikkeling waren uiteindelijk zouden werken. België nam tijdens de Covid-crisis deel aan de Europese groepsaankoop van de verschillende COVID-vaccins (de zogenaamde Advanced Purchase Agreements die de Europese Commissie afsloot met Pfizer-BioNTech, Moderna, AstraZeneca, Janssen en Novavax). Op die manier werd het risico gespreid en kon België, na goedkeuring in de IMC Volksgezondheid (waar alle regeringen van dit land vertegenwoordigd zijn) op basis van diverse wetenschappelijke adviezen, ervoor zorgen dat ze spoedig over voldoende vaccins zou beschikken om haar bevolking te vaccineren. Vermits meerdere van de ontwikkelde vaccins uiteindelijk werkzaam bleken, leidde dit logischerwijs tot een overschot. België kon daardoor via Covax en bilaterale overeenkomsten COVIDvaccins aan ontwikkelingslanden doneren. De vraag vanuit die landen daalde evenwel snel. Bijkomend evolueerde de pandemie ook gunstig. De Omicron-variant bleek in tegenstelling tot eerdere varianten vooral gevaarlijk voor specifieke groepen, waardoor boostervaccinatie door de Hoge Gezondheidsraad enkel nog sterk aanbevolen is voor risicogroepen zoals ouderen en mensen met ernstige co-morbiditeiten, maar niet meer voor de ganse (volwassen) bevolking. De vraag naar vaccins is dan ook vanzelfsprekend afgenomen.

Om al deze redenen dienen binnenkort vervallen of niet meer bruikbare COVID-vaccins - bijvoorbeeld de vaccins die ons beschermen tegen de oorspronkelijke wuhan-variant - vernietigd te worden. Het gaat op dit moment over 3,5 miljoen dosissen van alle COVID-vaccins. Dit is 6,45 % van alle tot nu toe voor België voorziene vaccindosissen (54,3 miljoen). De vernietiging van vaccins zal plaatsvinden in alle Europese lidstaten. In België is dat gezien de hoge vaccinatiegraad (zie figuur hieronder) het aantal te vernietigen vaccins relatief gezien lager dan in de meeste andere lidstaten.

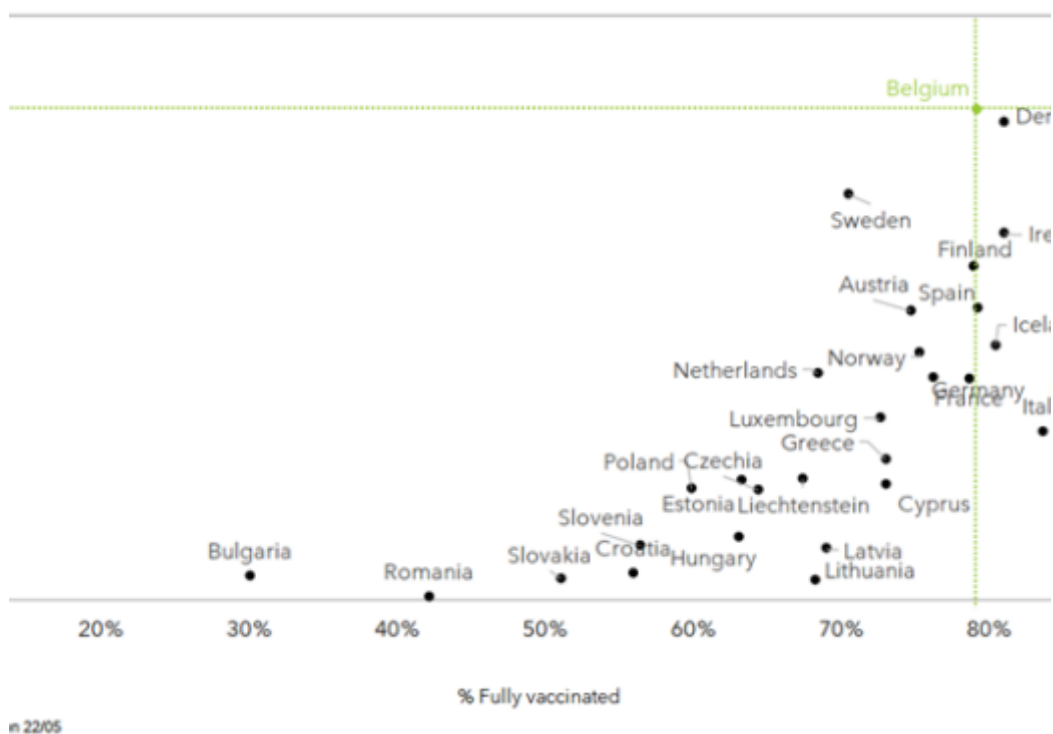
Recent werden er op Europees vlak onderhandelingen gevoerd met de grootste producent, Pfizer-BioNTech, om de oorspronkelijk voor 2023 geplande hoeveelheden COVID-vaccins te verminderen tot minder dan 2/3 van de in de overeenkomst oorspronkelijk voorziene aantallen en hun levering over meerdere jaren te spreiden. Of er zich de komende jaren terug een overschot zal voordoen, zal afhangen van het succes van de volgende boostercampagnes, maar ook van de verdere evolutie van COVID. We kunnen namelijk niet voorspellen of bijvoorbeeld bij een nieuwe variant de noodzaak tot vaccinatie terug zal stijgen.

Naast de vaccins zijn er ook andere producten, waarvan de houdbaarheidsdatum overschreden is, zoals testen en reagentia, en ook producten die niet aan alle normen voldeden, zoals sommige mondkapjes, die moeten vernietigd worden. Op die manier worden ook onnodige opslagkosten vermeden en komt er plaats voor nieuwe producten. De waarde van de volledige te vernietigen voorraad bedraagt 131 miljoen euro en de kosten voor het vernietigen van het materiaal worden geschat op 310 000 euro.

Om de beste strategie voor het beheer van de federale strategische voorraad te bepalen, werd in mei 2022 het interdepartementaal Platform Strategische Farmaceutische Stock gelanceerd. Dit platform is samengesteld uit de FOD Volksgezondheid, het FAGG, het Nationaal Crisiscentrum en Defensie. Zijn voornaamste taak is de minister van Volksgezondheid te adviseren over de samenstelling en het globale beheer van de strategische voorraad. Bij de samenstelling van de strategische voorraad wordt systematisch gestreefd naar een zo duurzaam mogelijke voorraad, met de verplichting om vernietiging van producten zoveel mogelijk te vermijden. Daarbij dient telkens het evenwicht gezocht tussen enerzijds voldoende voorraad zijn om aan de behoeftes te voldoen bij een mogelijke volgende gezondheids crisis en anderzijds ook geen overdreven voorraad, vermits vele producten niet eindeloos meegaan en dus op een bepaald ogenblik onvermijdelijk moeten vernietigd worden.

Link naar informatieve nota

: https://www.health.belgium.be/sites/default/files/20230720_informatieve_nota_bijlage_persbericht_finalev003.pdf

Figuur: Voorstelling vaccinatiegraad volledig gevaccineerden versus 2e booster in de EU/EEA landen

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Galileelaan 5 bus 2
1210 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.health.belgium.be>

Wendy Lee
Woordvoester (NL)
+32 2 524 91 69
+32 477 98 01 02
wendy.lee@health.fgov.be

Vinciane Charlier
Woordvoester (FR)
+32 475 93 92 71
+32 2 524 99 21
vinciane.charlier@health.fgov.be